

NBA
t.a.v. P.J.A.M. Jongstra RA
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

19 april 2016

Betreft: Consultatiedocument Nadere Voorschriften Kwaliteitssystemen

Geachte heer Jongstra, beste Pieter,

Het bestuur van IIA Nederland (IIA) dankt u voor de mogelijkheid te reageren op het consultatiedocument (NVKS). In deze reactie gaan wij allereerst in op enige algemene punten vanuit het oogpunt van de belangenbehartiging van de internal auditors en hun organisaties in Nederland. Daarmee richten wij ons meer specifiek op de door u gedefinieerde accountantsafdelingen. In de bijlage gaan wij in op de deze afdelingen regarderende consultatievragen.

Kwaliteitssysteem

De verplichte Standaarden van het IIA schrijven voor dat elke Internal Audit Functie (IAF) een effectief "Quality Assurance and Improvement Program (QAIP)" heeft. Daarnaast hanteren veel organisaties een kwaliteitsmanagementsysteem, zoals ISO9001. In het consultatiedocument wordt verwezen naar een consultatiedocument voor het vernieuwen van IFAC ISQC1. De verwijzing naar uitsluitend deze standaard wekt de suggestie dat dit het verplichte kwaliteitssysteem is. Het geniet onze voorkeur dat de NVKS de essentiële elementen van een kwaliteitssysteem noemt. Daarbij kunnen dan de IFAC-ISQC1 en de IIA-QAIP als voorbeelden worden genoemd.

In het document maakt u onderscheid tussen assurance-opdrachten met betrekking tot financiële verantwoordingen en andere audits. In de praktijk zal een Internal Audit Functie (IAF) dit onderscheid niet maken omdat het kwaliteitsmanagementsysteem zich richt op alle door de IAF uitgevoerde audits.

Kwaliteitsbepaler / kwaliteitsmanager

Het consultatiedocument stelt dat de kwaliteitsbepaler een accountant moet zijn. Wij wijzen er op dat er IAF's bestaan waarbij een andere professional dan een accountant deze rol heeft. Naar onze mening is deze praktijk zeker verdedigbaar. Accountants die binnen een dergelijke IAF werken, dienen zich ervan te vergewissen dat het gehanteerde kwaliteitssysteem aan de NVKS voldoet. Wij verzoeken u om deze variant in de definitieve NVKS mee te nemen.

We hebben enige reserve bij de belasting van de betreffende kwaliteitsbepaler. Er lijkt sprake te zijn van een inzet op persoonlijk vlak, niet van een team van welke omvang dan ook, behoudens de assistentie van een kwaliteitsmanager. De kwaliteitsbepaler is onder meer belast met het aanwijzen van eindverantwoordelijke professionals voor opdrachten die niet onder de COS vallen en

eindverantwoordelijk accountants voor elke NVKS-opdracht. Daarnaast heeft hij nog andere taken waarvan een aantal worden geïncorporeerd in de inrichting van het kwaliteitssysteem. Dit takenpakket kan leiden tot een zware belasting voor één of twee mensen die in wezen kennis moeten hebben van zo ongeveer alle min of meer belangrijke opdrachten en in te zetten professionals, accountants daaronder begrepen. Het invullen van de rol van kwaliteitsmanager moet geen doel op zich worden, maar ondersteunend zijn aan de gewenste kwaliteit.

Wij vragen ons af of de rol van kwaliteitsmanager apart moet worden beschreven in de NVKS. Het kan ook worden gezien als een gedelegeerde taak van de kwaliteitsbepaler, die naar behoefte kan worden ingevuld. Overigens lijkt het logischer om de betreffende paragraaf 5.2 te verplaatsen naar hoofdstuk 3 (tussen 3.4 en 3.5).

Eindverantwoordelijk professional

De definitie van de eindverantwoordelijke professional stelt dat deze werkzaam is binnen een accountantskantoor. Daarmee gaat de definitie voorbij aan het feit dat ook binnen de IAF's anderen dan accountants professioneel eindverantwoordelijk kunnen zijn voor een opdracht (niet zijnde een opdracht tot controle van financiële informatie). Naast de genoemde EDP auditor, zijn er honderden Register Operational Auditors (RO's) voor IAF's werkzaam. Wij hechten er aan dat deze belangrijke groep leden van het IIA ook specifiek worden onderkend als eindverantwoordelijk professional in de NVKS.

De verantwoordelijkheid van de eindverantwoordelijke professional is niet consequent doorgevoerd. Zo lijkt er bijvoorbeeld een tegenspraak tussen de artikelen 8 en 12. In artikel 8 kan een accountant betrokken zijn bij de uitvoering van een NVKS-opdracht onder de eindverantwoordelijkheid van een professional, terwijl artikel 12 voorschrijft dat voor elke NVKS-opdracht een eindverantwoordelijk accountant wordt aangewezen.

Regime kleine accountantseenheden

Wij hebben waardering voor het feit dat de NVKS vanuit een proportionaliteitsgedachte is uitgewerkt. Dit blijkt uit het verlichte regime voor kleine accountantseenheden. Artikel 24 lid 4 onder b. is niet duidelijk. Mogelijk is er iets misgegaan bij het opstellen van het document.

Wij zijn graag bereid tot een nadere toelichting en wachten met belangstelling uw reactie af.

Met vriendelijke groet,

John Bendermacher RA CIA
Voorzitter IIA Nederland

Bijlage bij onze brief van 19 april 2016 inzake het consultatiedocument NVKS.

Consultatievragen

	Hoofdstuk 1
1	Bent u het eens met het voorstel om één set van kwaliteitsregels op te stellen die gelden voor alle accountantseenheden waar accountants assurance of aan assurance verwante opdrachten uitvoeren op grond van de NV COS, anders dan wettelijke controles? Kunt u uw antwoord toelichten?
	Ja, dit geeft eenduidigheid en daarmee duidelijkheid naar zowel de binnen de accountantseenheid werkzame auditors als naar de van de producten van die eenheid gebruik makende klanten/cliënten.
	Paragraaf 2.1
2	Bent u het er mee eens dat de NVKS zien op de accountant in de rollen van kwaliteitsbepaler, eindverantwoordelijke accountant en ander lid van een opdrachtteam?
	Ja.
	Paragraaf 2.2
3	Bent u het er mee eens dat een NVKS opdracht die door een eindverantwoordelijke professional namens een accountantskantoor wordt uitgevoerd geen betrekking mag hebben op financiële informatie? Kunt u uw antwoord toelichten?
	Ja, hoewel deze vraag zich niet richt op de IAF. Gelet op het feit dat financial audit de specialiteit is van de accountant, moet de verantwoordelijkheid daarvoor ook bij een accountant liggen. Wat nog wel bevreemd is dat in de regelgeving dit in artikel 16 wordt doorgetrokken naar assurance-opdrachten (onder NV COS). Voor opdrachten onder Standaard 3000 kan daarmee de verantwoordelijkheid niet liggen bij een eindverantwoordelijke professional, bijv. een RO of CIA. Wij zijn het daarmee oneens.
	Paragraaf 2.2
4	Bent u het er mee eens dat de erkenning van een eindverantwoordelijke professional onder de verantwoordelijkheid van de kwaliteitsbepaler is gebracht?
	Ja, deze is uiteindelijk verantwoordelijk voor de (kwaliteit van de) eenheid.
	Paragraaf 2.3
5	Bent u het er mee eens dat de NVKS zowel ziet op opdrachten door een eindverantwoordelijke accountant als op opdrachten door een eindverantwoordelijke professional?
	Ja, gelet op de verantwoordelijkheid van de kwaliteitsbepaler. Zie overigens voor kritiek ook onder 3.

	Paragraaf 2.4
6	Zijn de uitzonderingsituaties in de NV COS voldoende duidelijk geformuleerd en naar uw mening volledig? Licht uw antwoord toe.
	Ja voor zowel de formulering als de volledigheid. Afgezien daarvan dat de geciteerde uitzondering voor de toepassing van de NV COS voor 'opdrachten voor intern gebruik waar het gaat om andere opdrachten dan controle of beoordeling van financiële informatie' in de huidige NV COS niet is te vinden, creëren we met de voorgestelde uitzonderingen ruimte voor de toepassing van andere, zij het aan NBA gelijkwaardige, kwaliteitssystemen. Wij pleiten ervoor in de tekst van het artikel aandacht te geven aan de standaarden van IIA als basis voor een dergelijk gelijkwaardig kwaliteitssysteem.
	Paragraaf 2.5
7	Geeft de NVKS voldoende ruimte aan kleinere accountantseenheden om een eigen invulling te geven aan het kwaliteitssysteem op basis van de aard en omvang van de eenheid?
	Ja
	Paragraaf 3.4
8	Bent u het eens met de rol van kwaliteitsbepaler in de voorgestelde NVKS?
	Ja, past binnen het stelsel. Wel vragen wij ons af of de belasting voor deze persoon niet te hoog is.
	Paragraaf 3.4
9	Is het voldoende duidelijk dat de rol van kwaliteitsbepaler geen nieuwe rol is en veelal wordt ingevuld door een bestuurslid dat verantwoordelijk is voor kwaliteit van een accountantseenheid?
	Ja, waarbij we ons wel afvragen of de volle belasting volgens deze NVKS thans bij één bestuurslid is ondergebracht.
	Paragraaf 3.5
10	Bent u het er mee dat het NBA Bestuur ontheffing kan verlenen voor de randvoorwaarde met betrekking tot de meerderheid van de stemrechten?
	Geen mening, dit speelt niet bij accountantsafdelingen.
	Paragraaf 4.1
11	Bent u het er mee eens dat een okb niet alleen nodig is bij wettelijke controles maar bij alle assurance-opdrachten bij organisaties van openbaar belang?
	Ja, hoewel gewoonlijk interne auditors niet actief zijn bij wettelijke controles van oob's. Tegen die achtergrond ontgaat ons ook waarom de betreffende bepaling (artikel 19 lid 3) van toepassing zou zijn op interne accountantsafdelingen, zelfs al geven zij assurance. Overigens zijn wij van mening dat het toepassen van opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (okb) ook voor vrijwillige financiële controles een nuttig instrument is.
	Paragraaf 4.2

12	Bent u het er mee eens dat in de NVKS wordt ingevuld op welke wijze een okb voor opdrachten als bedoeld in artikel 16 moet worden uitgevoerd en voor aan assurance verwante opdrachten dit overgelaten wordt aan de accountantseenheid zelf?
----	--

Gelet op het monopolie van de accountant in het kader van de financial audit, is een uitwerking van de kwaliteitbevorderende okb niet onlogisch. Artikel 16 richt zich op 'assurance-opdrachten', hetgeen ruimer is dan financial audit. Artikel 19 geeft in lid 1 aan 'indien een okb plaatsvindt' en eerst in lid 3 dat de verplichting tot uitvoeren van een okb bestaat bij een af te geven accountantsverklaring bij een oob. Tegen deze achtergrond is de vraag positief te beantwoorden.